

В Янгстауні вшанують союзовців

Янгстаун, Огайо. — Округа УНС в Янгстауні рішила влаштувати в неділю, 4-го червня ц.р., Вечір призначення, що відбудеться в Українському Православному Центрі. Метою такого вечора є публічне висловлення признання довіри до членів союзних військ, а також членів, які вже 50 років або більше є членами Українського Народного Союзу.

Біля 50 членів в цій групі, яких належить відзначити. Заступник головної президентки Гільберта Пашен з Чикаго буде головним промовцем на бенкеті, який запланований на цей день. Вона теж вручить грамоти усім тим заслуженим союзцям.

Враз із цими 50 довголітніми членами на бенкеті будуть відзначені усі голови відділів, що особливо причинилися до розвитку УНС своєю працею і своїм провідництвом.

Незабаром появиться українсько-канадський фільм

Завершується робота над першим українсько-канадським кінофільмом «Пісня України».

Для українців краю й діє пори це важлива подія. Адже в наслідок фальсифікації історії України великоросійськими шовіністами на Заході Україну називають Росією, а українців росіянами. Однак є чимало людей, які цікавилися історією України та її культурою. І так виникла думка про створення спільного канадсько-українського фільму, який був би своєрідною розповіддю про Україну.

Ініціативу виявила канадська фірма Trigold Productions, яка спільно з українськими кінематографістами домовилася про створення такого фільму, щоб розповісти світові саме про Україну, про її звичаї, про етнічні, моральні норми, мистецтво тощо.

Фабула фільму проста: до України приїздить канадська дівчина вивчати хореографію. Вона знайомиться з танцюристом, який розповідає звідки походить танець і деякі інші особливості його.

Музику до фільму написав Євген Станкович, він створив сучасний український музичний лад на основі

Появилася книжечка з вислідами Української Олімпіади

Філадельфія (І.Ч.). — Тут з ініціативи Українського Олімпійського Комітету і за редакцією інж. Методія Борського появилась 40-сторінкова книжечка під назвою «Українська Спортова Олімпіада в Філадельфії, 28-30 травня 1988 року» з підзаголовком «Підсумки вислідів». Книжечку підсумків видав Український Олімпійський Комітет.

Згадана книжечка професійно зредгована і добре оформлена. Її зміст вкляо час вступне слово Українського Олімпійського Комітету, 18 світлин в більшості з фрагментів змагань різних родів спорту, текст з коло 200 прізвищами медальстів і 23 табелі підсумків здобутих медальів.

В справі книжечки заінтересовані особи можуть звертатися до провідних спортових товариств, або до інж. Ігоря Чижовича на адресу Р.О. Box 356, Lower State and County Line Roads Horsham, Pa. 190044.

СВЯЧЕНЕ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Вірні церкви св. Івана Хрестителя влаштовують в неділю, 14-го травня ц.р., після Служби Божої парафіяльне свячене у приміщенні Градиди. Після свяченого відбудуться ширші сходили для узгодження програми діяльності під час літнього сезону. Церковний комітет закликає чисельно прийти всіх парафіян, мешканців і власників послистей в Гантері та околиці.

У Вирджинії відбудеться міжнародний фестиваль з участю українців

Ричмонд, Ва. — Тут відбулося перше засідання Українського Фестивального Комітету для підготовки участі українців у 19-му Міжнародному фестивалі, який відбудеться у верні 1989 року.

В Український Комітет увійшло 20 осіб, які на засіданні 18-го квітня ц.р. розділили поміж собою завдання і затвердили план праці на

Отець д-р І. Давко доповідав про Церкву в Україні

Чикаго (Н.Н.). — На Квітну Неділю, 23-го квітня ц.р., місцевий відділ Українського Патріархального Товариства влаштував доповідь о. крилошанина д-ра Івана Давка, канцлера Блаженнішого Патріарха Митрополита Івана Любачівського. Темою доповіді було сучасне становище Української Католицької Церкви в Україні і наші завдання з того приводу.

В аудиторії Культурно-Релігійного Осередку св. Володимира і Ольги зібрався близько 60 осіб, щоб вислухати думок гостя з Риму. Зібрання членів і прихильників товариства привітали д-р Василь Маркус, нагадуючи присутнім, що кілька днів тому в цій же залі доповідав на подібну тему з рамені філії Українського Католицького Університету проф. Богдан Боцюрків. Проблема Української Католицької Церкви на рідних землях сьогодні актуальна, а зокрема цікавлять українців за кордоном перспективи її легалізації.

Отець д-р І. Давко пильно слідкує за розвитком подій у Західній Україні, зокрема за життям Церкви, що ще недавно була «молчазною» Церквою. Вона тепер є досить голосною і її церковні та мирянські діячі намагаються повернути їй право на легальне існування, яке мають майже всі релігійні об'єднання в ССРР. Українська Католицька Церква є єдиною найбільшою церковною одиницею в Союзі, яку влада дає уважати за законну, навіть всупереч власній конституції та проголошуванню Горбачовим політичної релігійної толеранції.

УКЦ в Україні посідає сьогодні повну ієрархічну структуру; її шість Владик виїхали наяву та очолюють рух за легалізацію. Понад п'ятисоті священників півлегально обслуговують незареєстровані громади і більше ніж половина цих священників були рукоположені вже після 1946 року. Зокрема розвивається монаше життя, при чому монахи різних чернечих згромаджень виконують найважливішу функцію в релігійній практиці низових громад. Минулого року, що був роком Хрищення України, релігійні практики і обходи стали масовими і обновили виклики системи, яка репресувала священників та активістів короткотерміновими арештами та ув'язненням.

Існує в Україні релігійний самвидав та неформальні організації, які, хоч відмовжуються від стислості політики, проте беруть участь у загальному відродженні української нації.

З'їзд АОЛПУ

Чикаго. — Тут в суботу, 13-го травня ц.р. організувала Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) влаштували конференцію західних стейтів у залі Культурного Центру св. Володимира і Ольги, від год. 10:45 ранку до 5:30 вечора. Тема конференції: «Наше відношення до нових подій в Україні».

Полуденок від год. 2-ої до 3-ої по полудні — промовлятиме під час полуденку Християн Ісаїя, директор Комісії Прав Людини при СКВУ. Тема її доповіді: «Участь українців у Гельсінкській конференції у Парижі в червні ц.р.».

УСО «Тризуб» влаштує голфовий турнір

Філадельфія (М.Б-й). — Тут в суботу, 10-го червня ц.р., на гриші Баск Кантрі Клуб в Медісоні, Па., відбудеться 13-й річний голфовий турнір, організатором якого є УСО «Тризуб» в Філадельфії.

Спонсорами голфового турніру є Українсько-Американська Спортова Федерация і Українська Професійна Товариство.

Управа УСО «Тризуб» запрошує всіх українських голфістів-початківців і завантажених, жінок і чоловіків — взяти численну участь в згаданому турнірі. Зголошення учасників приймається до 27-го травня 1989 року.

Початок турніру о год. 12:30 по полудні. Оплата 50 дол. від особи. Чеки треба виставляти Eugene A. Luciw і вислати на: Mr. Eugene

НЕВІДОМА ЛЮДИНА В МАСЦІ вистрілила з револьвера в особистого представника Ясіра Арафата в Ливані Ісаама Салема. В тяжкому стані І. Салем був доставлений у лікарню. Тому хто стріляв, вдалося втекти. Представник Палестинської Визвольної Організації відомий своїми антиізраїльськими настроями.

«Не просити більше у влади дозволу на відправи і молитви»

Київ (УЦІС). — За вістками з України, там далі йде боротьба за існування Української Католицької Церкви. На Львівщині, в селі Купити-Воля Нестерівського району, були намагання з боку православних священників з РПЦеркви при помочі місцевої партійної, державної та каральної влади відібрати офіційну парафію УКЦеркви. Ця справа зазнала краху. Вірні села, разом з членом Комітету Захисту УКЦ Ольгою Горинь, засудили діяльність російських священників і не допустили переходу ініціативи в руки чужинців.

Подібна ситуація склалася в селі Долобів, Самбірського району, де голова Комітету Захисту УКЦ Іван Гель у своєму зверненні до віруючих селян зазначив, що УКЦерква діяла і діятиме на західноукраїнських землях також в майбутньому. А ті, які хочуть молитися по-російськи, можуть поїхати до Росії.

Він сказав дослівно: «Потрібно позбутися параличу страху і одностайно діяти коли хтось намагається відібрати нашу церкву. Треба жити в християнській любові, дружбі і єдності. Не треба більше просити у влади дозволу на відправи і молитви. Ми раз і назавжди заявляємо: ми греко-католики, вірні УКЦеркви, ставимо вас перед фактом і доводимо до вашого відомого, що тут діє і діятиме Українська Католицька Церква. Нове законодавство, що нині набирає сили, має явочний характер. Отже, ми будемо примушувати владу дотримуватися її законотворчих актів», — сказав І. Гель.

Комітет Захисту УКЦ закликає населення до послідовності в своїх діях, до громадського порядку, проти фізичного насильства в справах вирішення проблем. Цим Комітет Захисту УКЦеркви відрізняється від офіційної влади, яка діє якраз навпаки, розповсюджуючи брехливі свідчення, що мовляв І. Гель та його «бойовики» закликали селян до фізичного опору владі, до побиття православних громадян та священників Російської Православної Церкви.

Виграша в п'ютерії — туалетний папір

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У ньюйоркському щоденнику «Дейлі Нюз» появилась новина агентства Ассошіейтед Пресс з Москви з датою 4-го травня ц.р., що в місті Стаханов на Україні переведено лотерею, де виграшом був, між іншим, туалетний папір.

Декілька йог зловити виграша ділянка Іра разом із рушником і малою мишиною. Квитки на лотерею були по 50 копійок і ті, які виграли такі речі як туалетний папір, мило, порошок до прання, курку чи інше були з того дуже володіти тому, що тих засобів до щоденного життя в ССР в багатьох місцях немає.

Саме про брак цих щоденних речей в ССР пише «Літературна газета», подаючи інформацію про виграш в Стаханові.

Як інформують російський щоденник на полицях крамниць в Москві тепер більше пусто, як було колись в останніх роках, а в менших містах ситуація гірша. Тисячі осіб приїжджають до столиці щоденно в надії, що там можна буде купити дещо більше.

У КІНЦІ ЦЬОГО РОКУ

на площі Пушкіна у Москві відкривається перший ресторан «МекДоналдс», який, згідно з задумом власників компанії і авторів проєкту, нічим не буде відрізнятися від тисяч подібних підприємств, що розкинені по всіх континентах світу. У ресторані, розрахованому на 860 місць, буде працювати 400 російських працівників. Ціна «гамбургера» буде від півтора до двох карбованців. Речники компанії МекДоналдс Канади повідомляють, що її спеціалісти будуть особисто слідити за виробництвом корів, призначених на заріз, а також забезпечувати російське господарство насіннєвою картоплею спеціальних сортів. Згодом передбачається відкрити до 20 відділів «МекДоналдс» у російській столиці. Для їх забезпечення продуктами з допомогою фінської компанії споруджується спеціальний комплекс.

У ЧЕТВЕР, 4-ГО ТРАВНЯ, у Пекіні відбулася демонстрація, яка перевершила за масштабами всі попередні. Не менш як 150,000 учасників пройшли вулицями китайської столиці 10 миль до площі Тяньаньмен, де відбувся мітинг. Більшість демонстрантів становили студенти, однак до них приєдналися робітники і службовці. Студентські демонстрації відбулися у Шанхаї, Нанкіні та інших містах комуністичного Китаю. Напередодні уряд знову попередив студентів від «можливих наслідків» масових виступів і заборонив демонстрацію. Робітникам загрозили, що той, хто вийде на демонстрацію, буде звільнений з праці. Однак попередження і погрози не подіяли. У четвер, як і в попередні дні, демонстранти вимагали проведення демократичних виборів.

У ЗВ'ЯЗКУ З ТРЕТЬОЮ річницею чорнобильської катастрофи у Мінську, Бобруйську та в інших містах Білорусії о 7-й годині вечора 26-го квітня була проведена «Година скорботи». У Мінську на площі Леніна перед будинком уряду коло 4,000 осіб з чорними жалобними прапорами протягом години стояли за запаленими свічками. Міліція у проведення церемонії не втручалася. У Бобруйську група з 8-10 осіб, яка проходила «Годину скорботи», була відгороджена від переїжджених автобусами, 25-30 міліціонерами і агентами у цивільному. Демонстрантів попередили, що якщо вони зрушаться з місця або скажуть хоч слово, то будуть заарештовані.

ЯК ПОВІДОМИВ ПРЕДСТАВНИК командувачів НАТО в Європі, в червні у Данії відбудуться маневри під назвою «Авену експрес». В маневрах візьмуть участь 5,500 військовослужбовців з дев'яти країн. Під час військових навчань будуть проводитися операції забезпечення флангів співдружності на випадок раптового нападу противника.

В Єревані померло 25 новонароджених дітей

Москва. — Вірменська газета «Коммуніст» повідомила, що в Єреванському Науково-дослідному інституті (НДІ) ім. Крупської за перші два тижні березня померло 13 новонароджених. В цей спеціальний пологовий будинок доставляються на зберігання недоношені і слабі новонароджені. Всього в НДІ ім. Крупської в цьому році померло 25 дітей.

Протягом багатьох років російській владі не публікували статистику дитячої смертності. Нарешті в минулому році було оголошено, що в ССРР вона становить 25 померлих на кожну тисячу народжених, а в деяких районах Середньої Азії досягає 70. Для порівняння: у ЗСА дитяча смертність становить 10 на кожну тисячу народжених. За цим показником Союз займає 50-те місце у світі і знаходиться позаду Барбадосу.

Стаття у вірменській газеті «Коммуніст» частково пояснює, що сталося у Союзі, що сталося у Союзі, розповідається про жалючі умовини, що панують в сре-

Число емігрантів із ССРР до ЗСА подвоїться

Парма, Огайо. — Як інформують із Українського Суспільно-Допомогового Комітету при Українських З'єднаних Організаціях, головною якою є Митрополит Оршківський, в останніх днях відбулася в Арізоні конференція американських екуменічних організацій для переселення, де представник Державного департаменту ЗСА повідомив, що квота приїжджів на постійне перебування в ЗСА з ССРР подвоїться із 25,000 до 50,000 осіб річно.

Треба сподіватися, що у цій квоті буде також багато українців. Досі, як відомо, велику кількість останньо переселених українців створюють п'ятидесятники, приїздом яких займаються чотири американські церковні організації — при Лютеранській Церкві, при Епископальній Церкві, Карітас і Світова Церковна Служба. Вони теж дбають про те, щоб новоприбулі дістали державну допомогу і всі потрібні до життя засоби у першому році перебування в ЗСА. Однак кожна українська родина мусить мати завчасу спонзорів, які теж

запевняють далішню долю цим родинам. Тому саме в Пармі створено комітет, який старастся знайти спонзорів для українських родин. В найближчих днях, як інформують, приїжджають 22 особи, усі п'ятидесятники, яких спонзорують німці і аміші зі стейту Огайо. Невдовзі прибули дві родини спонзорувала українська православна катедра св. Володимира і вони поселилися у Пармі. Найбільше число їх приїжджає до Пенсильванії, де вже є 300 осіб, а 700 мас приїхати незабаром.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ОДНОГОДІННОЇ затримки з огляду на погоду, міжпростірний ракета «Атлантис» була успішно виведена в орбіту, в четвер, 4-го травня ц.р. і це того самого дня, вислала радарино-картографічного супутника на 15ти місячну і 795-ти миль. мильову подорож на Венеру. Випуск цього міжпростірнього супутника «Мателла» позначує першу за 11 років американську планетну експедицію, а радар цього судна є спеціально запроєктований, щоби своєю апаратурою прощити хмарами оповиту Венеру і поробити знімокподібні зображення її тасмичної поверхні. П'ятичленна залога міжпростірної ракети «Атлантис» складається з космонавтів: капітана Девіда Скотта — члена військово-морських збройних сил, полковника Рональда Грейба — члена військово-повітряних збройних сил, інженера д-ра Мері Клів, лікаря д-ра Нормана Тагара і майора Марка Лі, теж із рядів військово-повітряних збройних сил. Всі члени залоги за винятком останнього є ветеранами попередніх міжпростірних поїздів.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ постійно відкидав натяки на те, що він знав і був включений в плани Білого Дому в 1985 році про збільшення допомоги для Гондурасу в заміну за збільшення Гондурасом допомоги нікарагуанським повстанцям. Своєю відмовою про порушення цього питання він оправдував тим, що незручно було б йому розглядати це питання під час того, як ведеться розправа над Олівером Нортон. Однак коли в четвер, 4-го травня, лава присяжних закінчила свої роздумування над звинуваченнями О. Норта, президент Дж. Буш виступав перед кореспондентами засобів масової інформації з нагоди відвідин канадського прем'єр-міністра Брасна Малруна, на поновлені питання кореспондентів категорично заявив, що жадного договору не робив з президентом Гондурасу Робертом Суазом Кордобою, зустрівшись з ним як віцепрезидент ЗСА 5-го березня 1985 року. Він виразно заявив, що «не було жадного домовлення».

ВЕРХОВНИЙ СУД каліфорнійського стейту підтримав перегорювання мешканцями стейту минулої осені про потребу драстичного зниження премій за забезпечення автомобілів. Одноголосне визнання Верховним судом прав за голосуючими виборцями лякає чиновників забезпеченої індустрії, що це може поширитися на інші стейти країни, як це вже трапилось з обмеженням підвишок на податки нерухокої власності.

СВОБОДА

SVOBODA (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svboda (201) 434-0237. UNA (201) 451-2200.

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svboda".

Postmaster: Send address changes to Svboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 434-0237. (201) 434-0807. (201) 434-3036.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає, що право вільно виражати свої думки належить усім громадянам. Редакція не несе відповідальності за зміст дописів, наданих анонімно. Редакція не несе відповідальності за зміст дописів, наданих анонімно. Редакція не несе відповідальності за зміст дописів, наданих анонімно.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів UNA — \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і money orders виставляти на "Svboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумерк доброї кон'юнктури для Ізраїля

Найкраща міжнародна кон'юнктура для Ізраїля існувала за восьмирічної каденції президента Рональда Регена, коли його державним секретарем — за винятком перших кількох місяців, коли урядовав генерал Александер Гейг — був Джордж Шульц. Він десятиліттям ізмінив на Ближньому Сході і нараджувався з лідерами Єгипту, Йорданії, Савдійської Аравії та Ізраїля, але з цих подорожей і нарад не було найменшої користі, бо ані Реген, ані Шульц ніколи не говорили з лідерами Ізраїля рішучою мовою. Коренем і суттю хронічного конфлікту на Близькому Сході є екстремно ворожа супроти автохтонних арабів, політика Ізраїля, відмова повернути арабам окуповані землі, та насаджування на окупованих землях ізраїльських колоністів. Ситуація змінилася за президента Буша і його державного секретаря Джеймса Бейкера. Буш уперше в історії американсько-ізраїльських відносин заявив ясно і виразно: "Окупація не може тривати вічно". Уряд Буша далі стоїть на становищі, що Ізраїль мусить безпосередньо переговорювати з Палестинською Визвольною Організацією, як репрезентантом близько трьох мільйонів палестинських арабів, а коли б для цієї справи відбулася міжнародна конференція, то учасником такої конференції мусить бути ПВО.

Відвідини ізраїльського прем'єра у Вашингтоні Іцхака Шаміра, голови націоналістичної партії "Лікуд", не посунули вперед справи замирення між Ізраїлем і арабами. Буш не спротивився планові Шаміра, щоб на окупованих землях — на правобережжі Йордану і у смузі Гази — перевести вибори. Але висловився дуже обережно: "Можна спробувати". Арабський світ з ПВО включно відкидає цей план Шаміра, аргументуючи дуже розумно і логічно: які то вибори можливі, коли на території виборів перебуває окупаційне військо?

У минулий вівторок, 2-го травня ц. р. лідер ПВО, Асір Арафат був з офіційними відвідинами у Франції. Президент Франсуа Мitterан конферував з Арафатом півтора години і позував із ним перед фотографами. За інформаціями "Нью Йорк Таймсу" з 3-го травня, Асір Арафат рішуче заявив, що первісна платформа, яка вимагала ліквідації Ізраїля, неактуальна, ПВО такої цілі не має, визнаючи право Ізраїля до державного існування. Але водночас він, Арафат, заявив журналістам: "План Шаміра можна би розглядати позитивно, якщо ті вороги були б частиною цілої конференції замирення", — себто, кажучи кокретно, — якщо Ізраїль звільнив би окуповані землі і не протривав заснування на них держави палестинців. Змісту держави Мitterана і Арафата не оприлюднено, але сам факт, що президент Франції погодився на такі офіційні відвідини Асіра Арафата, який в очах Шаміра і його прихильників є символом протиізраїльського тероризму, той сам факт доводить, що ситуація змінилася у користь Ізраїля.

Іцак Шамір ніби популярний в Ізраїлі, бо країні гасла завжди подобаються нехитримим масам. Але в політичній верхівці Ізраїля нема ідеальної згоди. Вже віддавали лунали в Ізраїлі (і в жидівській громаді у діаспорі) гомоси критики на адресу брутальної поведінки ізраїльського війська і поліції супроти палестинських демонстрантів. Найповажнішим противником Шаміра і суперником до влади є колишній прем'єр, згодом міністер закордонних справ і тепер міністер фінансів — Шімон Перез, голова Соціал-демократичної партії. Він по суті погоджується з Арафатом, що пропонує Шаміром вибори повинні бути тільки частиною у цілості планування замирення. Асір Арафат правильно оцінює пропозицію Шаміра перевести вибори на окупованих землях, як комедію і замір замирити очі Заходові. Тому саме Асір Арафат роз'їждить тепер по країнах Західної Європи з інформаційно пропагандивним місією. Французький президент Франсуа Мitterан бере поважно демонстрації французьких жидів, недоволенних такими відвідинами Арафата. Так само Джордж Буш не звертає уваги на жидівських екстремістів в Америці, які підтримують Шаміра. Дармащо і в жидівській громаді в Америці є сильна опозиція проти розв'язування проблеми палестинців крисами і палками. Шімон Перез розраховує, що Шамір провалиться із своєю політикою і він має рацію.

Чи розумів Горбачов, куди заведе його проголошення перебувати? Найперше, що було йому зрозуміло — це економічний занепад Союзу і неможливість виправити становище адміністративними заходами.

Стало помітним духовне виродження людності, в основі якого стоїть загальна державна брехня. Брехня у великому і малому. Брехня щоденна, яка тиражується всіма засобами масової інформації, котрі цілком свідомо були перетворені на засоби дезінформації. Море брехні — гниле, в'язке, смердюче. Потрібні були справді героїчні зусилля з боку окремої особи, щоб видертися із цього безмежного болота, яке засмоктує, затягує на дно. Та якщо в людини вистачало сил, щоб вивільнитися із трясовиння брехні, вона неминуемо потрапляла на конвейер тюремних і концтабірних торгів.

Ось приклади державної брехні: окупація Афганістану, насаджування в окупаційних військах звірячої жорстокості і вседозволеності, винищення сотень тисяч мирних громадян, їхніх дітей і старих батьків, найогидніші прояви садизму — усе це називалося почесним виконанням інтер національного обов'язку. І так само витіснення знедоленого, уполітованого українського народу із його культурних центрів, перетворення найбільших міст

Микола Руденко

СОЮЗ ЧИ ІМПЕРІЯ?

України в пляндармі навалі русифікації, зведення української мови й культури до рівня відмираючих рудиментів — це по-близькому, з глумливим цинізмом називалося природним процесом злиття націй, розвитком інтернаціоналізму. І так усіх, куди не поглянь — брехня жорстока, смертельна, кривава. Вона стала суттю держави, формою її існування, її щоденним словом і ділом. Брехали навіть тоді, коли в цьому не було жодної потреби. Брехали тому, що десятиліттями звикли до підміни правди брехнею, уже не могли інакше уявити ні світу, ні власного життя, ні людської природи.

Але ж людина народжена не для брехні — вона народжена для щирості, духовної відкритості, святої правди. І коли доводиться щоденно жити в брехні, починається виродження не лише духовне, але й фізичне. Уже свідомо не десятиліття, й сотні — спиваються тисячі мільйонів. П'ють від приниження людської гідності, від несвободи, що межує з рабством. П'ють через те, що нікуди власної власної сили й здібності — всі шляхи до вільної діяль-

ності в будь-якій галузі від тебе відізані, ти змушений виконувати те, що тобі наказують безвідповідальні кар'єристи. П'ють і самі ці кар'єристи, бо їх переслідують комплекси неповноцінності. П'ють, що несе до них, до інших (ті, що прив'язують людську душу до неба) зруйновані разом з храмами. Виродження використовується в гени, перекидається на нові покоління, в школах з'являється все більше і більше дегенератів. Народи, що населяли величезні простори від Балтики до Тихого океану, животять під загрозливою руйнацією власного генофонду. А це не просто регрес — це шлях від людського до тваринного.

Кліка Брежнєва розкошує в атмосфері самообожнення й самозахвалювання, реальне життя народу її не цікавило. Та й сам вождь союзу, який вважався справляв враження викінченого дебіла. Він був схожий на велику надувну ляльку, чий рух й ноги пересувалися довіреними особами. Але саме такий вождь і потрібен ордам чиновників, що поновлювали власний народ жор-

стокіше, ніж на це спромоглися політики монголів. Великі й малі чинодралі обкрадали народ, набивали кишені багатотисячними хабарями.

Не знаю, чи повною мірою уявляв Горбачов ті страшенні проблеми, які я тут побіжно згадав. Та, мабуть, дещо істотне він бачив і розумів. Це підтверджується хоча б тим, що перш за все він почав рятувати народ від згубної пиятики. Але Горбачов розпочав це так, як геть чисто все робилося в імперії зла — засобами заборон, адміністративних нагноток, міліцейських рейдів.

Недовзі з'ясувалося, що він бореться не проти причин, а проти наслідків, помилково приймаючи їх за причини. Найголовніша мета, заради якої починалися реформи (виродження економіки, що занепадала), виявилася недосяжною. Навпаки, занепад тривав і прискорювався. Тим часом відкривалася глибина правди: причину тотального занепаду належить шукати там, де кореняться причини занепаду всіх імперій — в імперіалістичному поневоліненні народів. І доки це поневолінення триває, союзу не буде, союзу хаосу й небутитя все глибше й глибше — аж на самісіньке дно.

Це однаково стосується і окремої людини, і цілої держави.

Закінчення буде.

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНЕ СПОВІЛЬНЕННЯ

14.3 відс., обидва сектори є підставою економічного регресу. Індустріальна продукція в січні зросла на 0.3 відс. (8 місяців зростає), в лютому без змін. Інвентурні запаси за два місяці зросли на 1.4 відс. — 764 мільйонів доларів (другий рік зростає), фабричні замовлення впали на 4 відс., найбільше на оборону: транспорт, кораблі, танки (7.2 відс.), в грудні зросли на 7.5 відс.

Фабрики, копальні і обслуговування на повну силу — видатність в січні 84.4 відс. (найбільше від 10 років), в лютому видатність зменшилася на 0.2 відс., вперше від шести місяців.

Комерційний департамент подає, що конструкторські видатки в лютому не змінилися, в січні зросли на 0.4 відс., головні в індустрії; у фабриках впали, зросли дещо державні видатки, будова шкіл (5 відс.), зменшилася будова доріг, мостів на конструкторській роботі на 7 відс., так, що економічний ріст сповільнився, не вважаючи на повне зростання. Дрібна продаж в січні зменшилася на 0.9 відс., в лютому на 0.4 відс. — 138 мільйонів доларів (головно авто), перший раз від сімох років. Гуртові ціни за два місяці зросли на 2 відс., головні на — харчі (помідири 160 відс.) і енергію, найбільше від трьох років. Індекс консумційних цін зріс на 0.6 і 0.4 відс.,

найбільше від двох років, інфляція до 6.1 відс.

Індекс фермерських цін у січні зріс на 2.8 відс., в лютому впав на 0.8 відс., найбільше на сою, кукурудзу і молоко, а зросли ціни на ярину і пшеницю, через великі замовлення. Найбільше зросли ціни на фермерські продукти в Європі. Держави Європейської спільноти заморозили усі ціни на фермерські продукти, головні на ярину.

Безробіття у січні зросло на 0.1 відс., до 5.4 відс. — 118.4 мільйона працюючих (63 відс. до стану населення), 415,000 нових місць праці, платні зросли на 0.6 відс. на годину, через брак головно фахових робітників (платні медсестри зросли на 100 відс.), платні звичайного робітника зросли до сім доларів за годину (урядова платня 3.35 долара).

В лютому безробіття впало на 0.3 відс. до 5.1 відс. — 118.5 мільйона працюючих, найбільше від 15 років, 290,000 нових місць праці, головна обслуга — малолітні і жінки, в конструкторській впадало на 20 відс. Найменше безробітних у Массачусетс 3.3 відс. найбільше в штаті Техас, до 7 відс. Повне zatrudнення і зростаючі заробітки збільшили особисті доходи на 1.9 відс., а видатки всього 0.1 відс.

Бюджетовий дохід збільшився на 2.9 мільйона доларів. Урядові чинники твер-

дять, що цього року він зменшиться до 169 мільйонів доларів, а приватні, що буде більший. Торговельний дефіцитний баланс у січні зменшився на 1.5 мільйона доларів, але в лютому збільшився на 5.5 відс. — 10.5 мільйона доларів, через збільшений імпорту з Японії, Західної Німеччини, Південної Кореї і Тайвану, а зменшений експорт, з причини піднесення дискантової стопи, що збільшило на 10 відс., вартість долара — дорожчий товар.

Песимістичні економісти твердять, що зростаючі ціни й інфляція припнуть господарській застій, а голова федеральних резерв А. Грінспен наразі не підносить дискантової стопи, щоб не збільшити економічного сповільнення; краще повільне зростання інфляції, як рецесія. Економічні показники за березень і перший квартал викажуть, яким буде стам економіки цього року.

Економісти великої "сімки" одностайно твердять, що сповільнення економіки хвилює і вона далі повільно зростатиме. У ЗСА цього року зросте на 3.1 відс. (в наступному році до 2.5 відс.), експорт зменшиться, інфляція і дискантова стопа зростуть. З Японії до 4.5 відс. (в наступному році — 4.4 відс.) сильний зріст, низька інфляція (3 відс.), торговельний дохід зменшиться. У Західній Німеччині до 2.5 відс. (і 2.9 відс.); сильний економічний ріст, зростаю-

(Закінчення на стор. 3)

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „ЗАГУБЛЕНИЙ” УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕГІОН

Д-р Мирон Куропас є автором ряду статей в „The Ukrainian Weekly” та „Свободі” про українсько-жидівські відносини та його полеміки з деякими представниками жидівської сторони. Його аргументація з української сторони є слушною та переконливою і йому належить велике признання за його зусилля побороти несприхливість, а то й вороже, ставлення деяких жидівських кіл до українців. Його статті на цю тему читаю з великою увагою та зацікавленістю.

З такою ж увагою прочитав я „Свободу” ч. 76 з 25-го квітня 1989 року його статтю п. з. „Українсько-жидівські відносини і загублений легіон”. Сатаття цікава та інформативна про теперішній сумний стан українсько-жидівських відносин. Однак, прочитавши її до кінця, я не хотів своїм очам вірити, прочитавши про перебіг дискусії „круглого столу” по конференції „Українсько-жидівських відносин” в Мек-Местер університеті в 1983 році. Там я вичитав менш-більш так: проф. Омелян Прицак мав скласти заяву, щоб показати жидівській стороні, що під час семидесяти років, він мав на думці організувати український легіон, який мав би свою кров'ю, а то й життям заплатити за „гріхи українців”, та це мало б бути своєрідним „визнанням війни”. До створення легіону не дійшло, бо ця війна скоро скінчилася.

Прочитавши це я був здивований та затронований, що особа з наукового світу та на експонатному становищі могла скласти таку публічну заяву. Справа творення такого „легіону” тут є другорядною, ледве, чи проф. Прицак знайшов би був тоді багато добровільців. Мені йдеться тут про „визнання вини та покаяння за гріхи українців”. Якої вини? Чисі вини? Чи проф. Прицак був готовий признати це все, що жиди нам закидують, за правду? Не знаю, як маю розуміти цю заяву проф. Прицака. Він хіба, як історик знає правдиві факти. Чи він вірив у збірну відповідальність усіх українців за міними діла нечисленних осіб, яких і так досі ніхто не доказав? Ця заява професора чомусь привела мене на думку відомого листа ізраїльського парламентариста Дов Бен-Меїра, в якому він рекомендує усім українцям щодня молитися аж до крові на колінах за прощення провин супроти жидів. Цей лист був осуджений не тільки в українських, але теж і в

жидівських колах. (Гляди ст. 284 „Old Wounds” by Harold Troper and Morton Weinfeld, Viking, Penguin Books, Kanada). Чи може в опії професора треба аж визнання вини за недоконані злочини, щоб припинити українофобну кампанію жидів?

Не буду тут вираховувати закиди поставлених проти нас в цьому листі, бо це справи загальновідомі. Як-що йдеться про участь українців у жидівському голокості під час останньої війни, то як це знає кожна чесна людина, яка була свідком цих подій, це все не правда, видумки, а в найкращому випадку грубі перебільшення. Знову промовчується з жидівської сторони численні факти оборони та переховування жидів українцями з нарахування власного життя у час німецької окупації наших земель. А їхня відмова визнати нашого Митрополита Андрія Шептицького за праведника та вшанувати його деревом у Яд Вашем, який спас життя численних жидів та мав відвагу протестувати до самого Гімmlера проти геноциду жидів? Ніхто з-поміж інших народів Європи цього не зробив. Де в чому є тут наша вина?

За останні три століття українці були під чужими займанщинами та не мали ані сили, ані змоги творити жидам кривди. Натомість українці зазнали багато кривд від жидівської сторони. Іхня охоча колаборація з кожночасним займанцем України проти нас, іхня участь в організуванні голоду в Україні 1930-их років, а в давнину іхня роль у господарсько-економічній діяльності (пригадаймо пісню про „Зельмана”). Чи хотів з жидівської сторони складав будь-коли публічну заяву визнання іхньої вини? Чи може це теж будь-коли зробили інші представники сучасних народів, які українців гнобили та кривдили?

Уважаю, що заява проф. Прицака була не на місці, наносить кривду доброму українському імені та послаблює наші змагання відперти закиди, які нам ставлять жиди та повторюють нечесні та ніобективні „міді”.

Щоправда тут дискутувалася заява мала місце давніше, бо ще в 1983 році, але вона чомусь знову тепер виринула вже двічі в нашій пресі та стала відома для ширшого загалу, і тому цей мій лист.

Роман А. Гавриляк

Нью Йорк

У СЕРЕДУ, 3-ГО ТРАВНЯ, президент Південно-Африканської Республіки Пітер Бота повідомив, що вибори до трипалатного парламенту відбудуться 6-го вересня цього року. Вперше за всю історію країни в один і той же день на виборчі дільниці прийдуть білі, вихідці з Азії і колорбові. Очікують, що правляча Національна партія збереже абсолютну більшість у білій палаті. Сам П. Бота відмовився від посту голови партії, а після виборів залишить і пост президента.

Маруся Ігнатишин-Логус

РАДІОМУВЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Довго до постанови Карпатської України, як федеративної частини Чехо-Словацької Республіки, яка тоді офіційно звалася „Підкарпатська Русь” — радіопередачі Карпатської України в рамках державної радіослужби ЧСР відбувалися двома мовами, а саме: руською (українською) і карпато-русською (російсько-українсько-мадярською) на „русском произношении”, однак переважачий акцент був мадярський. Українські і карпаторуські радіопередачі в рамках чеської міжнародної служби передавалися на коротких хвилях з Праги через радіовисіли в Братиславу. Банський Бистриці і Пршеви та безпосередньо з призначенням для Карпатської України, з Кошиць, на Словацьчині. Редакторами в празькому відділі української були Михайло Русинко, а від карпаторосів — Пол Баран. В кошицькому відділі працювали українське Омелян Штефан, брат Августина Шефана, пізніше міністра шкільництва в уряді Карпатської України, а від карпаторосів — Андрій Рудольович.

Передачі відбувалися, як у Празі, так і Кошицях по черзі три рази в тиждень, себто три рази по-русськи і три рази по-карпаторуськи, по десять хвилин, і шонеділі в Празі по півгодини, а в Кошицях дві години, при чому завжди передавалося Богослуження. Крім цього багато часу було призначено для інших програм: драматичних гуртків, хорів, репортажів тощо.

Кошицький відділ був у тому вигідному становищі, що міг заповняти свої програми, черпаючи матеріал безпосередньо з Карпатської України, бо був положений недалеко на захід від її кордонів. Через це в українських радіопередачах в Кошицях часто виступали славозвісний учительський хор, диригентом якого був професор Олекса Приходько, проф. Руської Торговельної Академії в Мукачеві і колишній адміністратор славної капели Олександра Кошиця під час її містечкового туру по Європі в 1919 році. В хорі співали вчителі з усього Закарпаття, які

сходилися на співанки раз в місяць, вивчивши вже заздалегідь репертуар, щоб приготуватися до концертів, які опися відбувалися в різних місцевостях Карпатської України. В передачах виступав також український драматичний ансамбль під керівництвом Юрія Шереги та різні інші хори, як Руської Торговельної Академії в Мукачеві під диригуванням проф. Івана Трухлого, колишнього баритона капели Кошиця. Були виступи і карпаторуських хорів та драматичних гуртків з гімназії та учительської семінарії в Мукачеві, які продукували карпаторосів завдяки тому, що ті школи були під впливом і в руках русофілів.

Коли ж 2-го листопада 1938 року, за Віденським арбітражем Кошиці відступлено Мадяриці, Кошицький відділ евакуйовано до Праги. Цим днем зліквідовано теж карпаторуський відділ, бо до влади прийшов уряд прем'єр-міністра о. Августина Волошина. Броді і Фенічка, лідери карпаторуських мадярців, викрито як державних зрадників, які були на службі польського і мадярського урядів і арештовано. І так започатковано новий період життя Карпатської України. Українці в Підкарпатській Русі до цього часу не могли офіційно вживати назви українське і в усій адміністрації, шкільництві, особистих документах вони були русинами, мова іхня, як вже було згадано, була руська та карпаторуська. Рівно ж не можна було в школах вживати українського фонетичного правопису, що стосувалося в більшості і преси, а зобов'язувало тільки етимологічний правопис, в якому, наприклад „і” писалося „о” з дашком „о”.

Непростима кривда діялась дитині, яка йдучи в школу, замість вживати гарну мову, винесену з рідної хати, калічила її, достосовуючись до мови, що її вчили в карпаторуських школах. А що казати, якщо учителем був мадяр, який говорив руським сюржиком з мадярською мовою. Напротязі довгих років велася завзята боротьба за мову і вкінці дійшла до мовного плескиту, в наслідок чого батьки мали вирішувати в якому селі, якою мовою мають вчити дітей. Якщо переважатимуть карпатороси, то й мова навчання буде карпаторуська, або великоруська, як офіційно вживалося а якщо українці то руською, в кожному разі не українською. Отже не важко уявити, який це був мовний хаос і жах, що падав саме на дитину, яка мусіла засвоювати мову, що виграла під час голосування.

Але всупереч великій підтримці карпаторосів з боку чехів правда перемогла. Остаточою переможеюми вишшли

українці після довготривалої боротьби за право бути українцями. Українська мова стала офіційною без всяких лашків, мова сорок п'ятьмільйонного українського народу, який, на жаль, був розчленований і значні терени його були поділені між сусідами — Польщею, Румунією, Мадяриною, та Чехо-Словацькою. Багато молодих закарпатців, виходячи з різних шкіл, що були в руках москвофілів, зрозуміли врешті, яку кривду їм заподіяно баламученням, мовляв; іхня рідна мова простацька, а мова закарпатського інтелігента — це мова Пушкіна, Лермонтова, Достоевського. Вони почали публічно в пресі вирикатися карпаторосства. Такі видатні закарпатські поети як Андрій Карабеш, Іван Патрусь-Карпатський заявили на сторінках преси, що їх обманено і що вони визнають себе українцями, в наслідок чого всі свої твори переробили на українську мову.

В радіопередачах Карпатської України також перестали існувати карпаторуська мова, але не перестали в редакції існувати карпатороси. Празька радіослужба, багаторуська, поставила українську секцію у дуже струтне становище, віддавши їй на допомогу, як співробітників-редакторів П. Барана та А. Рудольовича, замість їх місце заангажувати редакторів українців. Всупереч домаганням українського відділу, цих людей не було замінено українцями, а дирекція радіослужби в Празі відмовилася звільнити цих двох „помічників” навіть тоді, як уряд Карпатської України призначив їх учителями на Карпатській Україні, хоч хоч у такий спосіб вийти з трудної ситуації. Отже ці два редактори, не володіючи достатньою українською мовою, не були в стані виконувати якунебудь працю в редакції і тому просиджували бездільно свої урядові години аж до 15-го березня 1939 року, будучи для нас колодою. Серед таких обставин було нелегко працювати трьом особам, себто ред. М. Русинкові, Омелянові Штефану і мені, тим більше, що весь тягар праці спався на плечі двох осіб, бо один з редакторів дуже часто вживав в урядових справах до Братислави або Хусту, де будувалася нова сильна радіостанція і куди згодом мали перевести наш відділ з Праги. Завдяки великим здібностям та невичерпній енергії редактора О. Штефана ми давали собі раду з тією колосальною роботою, що вимагала велика українська радіопрограма, яка була джерелом інформації про події в Карпатській Україні для всього світу.

Закінчення буде.

Радісним і урочистим був день 26-го лютого ц.р., в ньому не тільки парафія св. Покрови, але й велика українська громада Торонто і околиці виявила велику пошану Генеральному Вікарію о. д-рові Митрофану Ставісу з нагоди поставлення його парохом церкви св. Покрови в Торонто та наділення гідністю митрофорного протоієрея. Святковий комітет, зложений із священників і представників церковних організацій, належно приготував ці урочисті святкування, що розпочалися урочистою Архиєрейською Службою Божою. Щоб вшанувати й молитися за здоров'я о. д-ра М. Ставіса, прийшли парафіяни, численні гості, родина, священники, монахи, лицарі „Божого гробу“, представники організацій, молоді. О. д-р М. Ставіс своєю ревною працею священника тісно пов'язану гаслом „Бог і Україна“ здобув собі признання, любов й пошану. Відзначили церковні дзвони, під гомін яких під проводом лицарів „Божого гробу“, о. митрофорних протоієрей: М. Стефанів, Я. Чиж, П. Біланюка і М. Ставіса, ігумена Константина Микитюка, ЧСВВ, Михайла Лучка, великої вітатної дружини з процесією до престолу входить владика Кир Ізидор. З хорів лунає могутнє „Буди м'я Господне“.

До Служби Божої, що пов'язана з традиційними ритуалами поставлення парохів і митр. протоієрей, як надала знаків гідності: ключа, жезла, мітри з окремими молитвами і співом „Аксіос“ (гідний) та окремими молитвами, чудово співав чоловічий хор „Бурлака“ під диригентурою О. Хмеля. По Св. Євангелії промовив дотепершній парох о. митр. протоієрей М. Стефанів, який дякує о. д-рові М. Ставісу за довгу співпрацю, казав на його заслуги. Бо від часу побудови церкви, під прикраси (іконостас, малювання), а рівночасно релігійно-духовного і національного розвитку був великий вклад його праці, яка тепер під його проводом буде ще краще розвиватися на славу Бога і добро українського

Радісні святкування у парафії св. Покрови

Владика Ізидор Борецький (другий зліва) під час святкувань у парафії св. Покрови в Торонто.

народу. Братнім „пошлунком миру“ обнялись два заслужені священники. Вони не розходяться, бо й далі будуть працювати у Христовому винограднику, „бо живому велике, а робітників мало“.

Цей приклад співпраці підкреслив у своєму слові Владика Ізидор, дякуючи о. митр. протоієреві М. Стефанову за його велику і ревну працю з побажаннями багато здоров'я для нього і його хворобі дружини, яку поручає молитвам. Новому пароху також бажав всього найкращого, а зокрема здоров'я для продовження праці у парафії, яка завдяки праці, обох заслужених священників стала однією з кращих традиційних українських парафій, закінчив владика Митрофаном для обох священників і добрих парафіян. Зворушений дещо, новопоставлений парох о. д-р Митрофан Ставіс щиро дякував Владика, о. митр. прот. М. Стефаніву і всім людям доброї волі, які йому у його праці допомагали, сподіваючись, що й далі наша парафія з Божою поміччю буде продовжувати у гармонійній співпраці свою розбудову на його славу і добро нашого народу. Загальним співом піснотворити „Боже великий, творче всесвітній“ закінчено цю першу частину святкувань у церкві з широкими молитвами за здо-

ров'я Владика, отців парохів та „всіх ктиторів і благодітелів храму цього“, що так багато вже вложили й далі будуть вкладати й працю для всебічного росту парафії св. Покрови.

Друга частина святкувань відбулася у церковній залі. Програма складалася зі святкового обіду і мистецької частини, які розпочав молитвою і благословенням „Божих дарів“ Владика Ізидор. За головним столом були: Владика Ізидор, о. митр. прот. М. Стефанів, о. д-р М. Ставіс, новий парох, митр. прот. Я. Чиж, о. д-р П. Данилюк, сестриня о. новопароха Володимира Петрушка з дружиною Варварою, Сестра Службениця Бориса, ред. В. Дідюк, В. Пукіч, О. Боднар і інж. Любомир Яківич — господар програми. Побіч при окремих столах засіли отці: ігумен К. Микитюк, М. Лучка, Б. Остапович, І. Баршич, В. Шараневич, П. Біланюк, І. Храпливий, І. Жила та численні представники організацій, установ, товариств, молоді. Інж. М. Яківич відкрив програму та провів д-ра Р. Данилюка до слова. Отець Р. Данилюк, довголітній приятель о. д-ра М. Ставіса. Оба вони були на студії в Римі, а потім вже довго працюють в Торонто. Отже хто міг найкраще знати про його працю, ак-

тивність й широкі діяльність, як не він? І о. д-р Данилюк у дуже змістовній промові показав свого приятеля як правдиво-реального священика та бажав йому здоров'я і дальших успіхів у праці. У мистецькій частині брали участь: чоловічий хор „Бурлака“ під керівництвом О. Хмеля, який для „колишнього побратима“ виконав: „Дивізія рідна мати“, „Стоїть над рікою“ і могутнє „Вставай, Україно“. Тріо „Верховина“ в складі: Надія Коханська, Ганя Яцишин і Богданка Ігнатюк відповіли: „Українська баркарола“, муз. С. Людкевича, „Тиха вода“, муз. І. Поклада та „Червона рожа“, муз. І. Шамо, а на підтримання, що „рожа червона“ вручили о. д-рові М. Ставісу чудові червоні рожі. Ансамбль „Лелія“ в складі молодих співаків Лилиї Терещенко, Беати Вуйцик, Олександр Кобеляк і Івана Скопця гарно виконали на слова Лесі Українки „Морську тишу“, „Лесю“ і „Запівала б я“. Гарною з символічними закресами була постановка — інсценізація „Привіт молоді“ укладу Ірини Хабурської, яку під її режисурою виконав великий гурт з рідношкілної і Марійської дружини молоді. На гарно вдекорованій, із змінами до відповідних моментів сцени, молоді парафи чудово вітали свого пароху. Гарно деклюмували: „Село“ Леся Смерек і „Чи вернешь“ — Ліда Шкула. Всі виступи були нагороджені рясними оплесками і широким подякою учасників.

Отець д-р М. Ставіс подякував всім за гарне приготування, за чисельну участь, за всі добрі слова привіт. Кінцевим словом господар програми, у якій подякувало всім учасникам і виконавцям програми за все, що вони зробили, щоб дійсно „дальше цей був дім нашой радості“. Побажав новому пароху всіх Божих благодатей і Многих літ, що спонтанно відповіли всі учасники. На кінець Владика Ізидор молитвою і співом „Достойно єсть“ закінчив парафіальне святкування.

В. Д.

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА В ЦЕРКВІ СВ. ДИМИТРИЯ В ТОРОНТО

Відслужив цю Богослужбу в пам'ятку для парохії св. Димитрія нещодавно, 12-го лютого ц.р., Ізидор Борецький у сусулженні о. митрата І. Татаринова, пароху, чотирьох священників і трьох диаконів. Співав Архиєрейську Службу Божу найкращий торонтонський хор Українських Молодіжних Ансамблів з участю у деяких моментах Богослужби навіть і складової їх частини — оркестри з барабанщицею (з козацьким „оселедцем“), у гарних змодернізованих уніформах та чудових вишиваних сорочках.

В гонимій 11-й церкві виповнили вірні, а на хорах з'явилися члени хору й оркестри у майже 200-членному складі, зі своїм незмінним диригентом маестром Василем Кардашем та його широкими помічниками — Р. Ясінським і Марійкою Сербівською.

У початкових хвилинах Служби Божої глибоко набожний настрій вніс в душу учасників Богослужби божественна коляда „Що то за предиво“ з ангельською мелодією, виконаною з мистецькою бездоганністю хористами у чудовій гармонійній співзвучності з оркестром, та ще й окрашеною милозвучними голосами солістів Люби Козак і Віктора Шевеля.

Торжественний настрій в душах учасників Св. Літургії підніс зокрема в моменті, коли від фронтонних дверей головним входом до престолу увійшла величава процесія з хрестом і двома патеріями, а за ними з'явилися молоденькі вітатні дружинники, і то у двох „рангах“: перші — в білих „стихариках“, а другі — вже в жовтих „дальматиках“. За ними йшли отці-диакони й отці-духастери, асистовані Лицарями Колумба імені Митрополита Андрея Шептицького у їхніх колоритних строях з відзнаками на раменах — тризубом з хрестом, а завершував урочисту процесію Владика Ізидор у супроводі о. архим. митр. І. Татаринова.

Після св. Євангелія о. парох привітав Владика Ізидора, об'явивши вірним, що Владика відвідав не так давно Україну, не тільки для того, щоб побувати у Львові, Києві, рідному селі, але нав'язати ближчий зв'язок з матрічною підпільною Церквою, та щоб зустрітися з її владиками, священнослужителями і вірними, побачити особисто нинішні обставини життя на Батьківщині.

В початковій частині своєї проповіді Кир Ізидор пригадав вірним, що в 1988 році на рідній землі, хоч і в обмежених можливостях, український народ відсвяткував величавий ювілей Хрищення Київської Русі-України. Можливості для відзначування 1000-ліття Хрищення у вільному світі, в поодиноких країнах, де живуть вірні наших Церков, були прямою підмогою для нашого поневоленого народу, бо величаві святкування ювілею нашої Церкви на поселеннях відбувались без найменших обмежень у формі величавих імпрес.

Владика Ізидор згадував свої нещодавні відвідини України, з болем у серці та стурбованістю стверджував, що, незважаючи на „гласність“ чи „перестройку“, русифікаційний наступ на Україну продовжується. На наших рідних землях, майже у всіх більших містах, звучить російська мова. Українську мову зберігають до деякої міри Галичина, Гуцульщина і Закарпаття, але при такому русифікаційному процесі, чи довго зможуть вони встояти перед режимом. Під сучасну пору на Україні видали спеціальний документ про визнання української мови для загального

житку. Уряд ніби робить нам ласку, запроваджуючи українську мову на Україні! Бачив Владика багато від реставрованих гарних церков, з позолоченими банями, розкішними цінними образами-іконами, вітражами. Але всі ці церкви — російські, в них звучить російська мова. Нам не повернули ні одної церкви, ні одного монастиря, ні одної семінарії. Рік тому виїшли з підпілля три наші герої-свідки: Архископ Володимир Стернюк, єпископ Павло Васильєв і Владика Филімон Курчаба. Але Українська Католицька Церква далі перебуває в катакомбах, вона переслідувана, безправно карана, вона досі не визнана советським урядом, вона нелегальна, заборонена. У ділі переслідування безбожним режимом допомагає чужий патріарх Пимен і „свй“ Київський митрополит Філарет та інші.

Владика Ізидор сказав, що по поверненні з України він їздив до Риму, щоб там дати звіт про стан нашої Церкви в Україні: „Я відверто і недвозначно поставив в Апостольській Столиці питання оборони нашої Церкви в Україні“, — продовжував Владика. А далі закликав своїх вірних не забувати рідну Церкву-Господиню на Батьківщині, допомагати їй морально і матеріально. Наші брати і сестри на рідній землі не просять від нас багато: в першу чергу їм потрібні молитовники, літургійна література, св. Письмо, українські книжки для дітей і молоді.

У проповіді вичувалося бажання сказати своє тверде Архиєрейське слово для застанови Візантійських чинників у їх відношенні до поневоленої Української Католицької Церкви в Україні. Задовге вичування без реальної допомоги підпільній Українській Церкві не принесе жадного добра.

При кінці Служби Божої Владика Ізидор вніс молитву за Святого Отця Папи Івана Павла II, скархів нашої Церкви в Україні і на поселеннях під проводом Блаженнішого Митрополита Івана, для духовного, вірних та всього українського народу, а о. митр. І. Татаринов вніс молитву за нашого Владика.

Душа раділа, що на таку незвичайну нагоду о. парох І. Татаринов погодився учасити одну з найкращих одиниць — співучу молоді, серед якої було багато народжених вже поза рідною Батьківщиною, яким є о. архим. І. Татаринов та його працьовитий помічник о. Т. Лозинський, які відзначають спільний „зов крові“ й безмежну любов до Батьківщини їхніх батьків.

Молоді обличчя, чудові голоси, прекрасні строї, а головне набожність, ширість і мистецьке виконання є характерними рисами Українських Молодіжних Ансамблів. Недарма один з присутніх на Службі Божій сказав: „Таку мистецьку одиницю можна сміло вислати на Україну, до Львова і Києва. Вони напевно не осоромили б українську громаду у вільному світі своїм виступом“.

Чудово під кожним оглядом Службу Божу відслужив Владика Ізидор у нових владичних ризах жовто-білої краски, з новим жезлом й у пурпурово-срібних кольорах мітри.

М. Поронюк

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Дорогі Браття! У зв'язку з постійним напливом нових українських втікачів з Польщі і СРСР до Італії, тут створено в неділю, 9-го квітня, ц.р., Комітет Українських Емігрантів під патронатом української католицької парохії св. Сергія і Вахка для опіки над тими людьми української національності, що вибрали волю і хочуть поселитися у якійсь країні вільного світу. Завданням цього Комітету є по можливості іти тим емігрантам в часі їхнього тимчасового перебування в Італії з допомогою фінансовою, забезпеченням помешкання, працею — заробітком, шуканням спонзорів для остаточної еміграції до якоїсь країни вільного світу, забезпеченням українською пресою та інформацією про українське життя в світі.

Комітет поставив собі громада емігрантів могла сама собі забезпечити все те, чого не можуть дати всі наші харитативні світові організації, які такими втікачами опікуються і їхнє число в останніх часах помітно зросло. Обезпечення зі сторони цих організацій є недостатнє і вони раді, коли ми самі зможемо при допомозі українських харитативних організацій собі допомогти. В додатку у місцях перебування таких емігрантів перебувають у великій кількості поляки, яких становлення до нас не є завжди позитивне.

Нас в цій хвилині з 15 осіб і число ростиме. Мешкання-ве питання є справді жалюгідне, бо доводиться жити шістьом особам в одній малій кімнаті. Невідради гігієнічних умовини, часто брак електрики, води і опірівання; харчування для стількох людей теж не є на висоті. А найважче — це вичування відповідей від еміграційних урядів, які не спішають з еміграційними практиками і всі ми майже вже другий рік живемо у вичуванні і бездіяльності. Для молодих, а всі ми такі, того роду обставини мають від'ємний вплив на наш характер.

Тому звертаємося до вас, наших братів на поселеннях, що пережили також сумні і тривожні хвилини по війні в очікуванні еміграції, допомоги нам:

а) в справі еміграції знайденням спонзорів чи працевлаштування, що допоможе нам в нашій еміграційній практиці. Впливом на еміграційні уряди ваших держав, припинити нашу еміграцію;

б) допомогою фінансовою і матеріальною, щоб могли ми улегшити бодай в якійсь мірі наше тимчасове життя в Італії;

в) нашу еміграційну українську пресу прохасмо надіслати нам безплатно бодай по одному примірнику газет і журналів, щоб ми могли в такій мірі жити з вашою широкою по всім світі громадою.

Всю допомогу прохасмо надіслати на адресу: Piazza Madonna dei Monti, 3, 00184 — Roma, Italia, з допискою: „Per Ucraini Profughi“, а чек з грошовою допомогою переслати на ім'я Блаженнішого Митрополита Івана Любачівського з допискою „Refugee Fund“.

Від нас за ваше зрозуміння і допомогу — наше сердечне українське „Спасибі“.

Від Українського Комітету Емігрантів

о. Іван Музичка,
Парох

Андрій Шумський
Голова Комітету

Мовно-літературні виклади в УВУ в Мюнхені

На філософському факультеті Українського Вільного Університету викладаються цього літа відомі наші професори, доценти й викладачі — мовознавці, літературознавці з різних країн, а саме (позбачено): М. Антохій (Німеччина), В.Т. Жила (США), І. Качуровський (Німеччина), О. Кисілевська-Ткач (США), В. Лев (США), Л. Рудницький (США), П. Цимбалістий (Англія), Д.М. Штогир (США).

У літній програмі факультету є такі теми: Сучасна українська літературна мова (М. Антохій); Вступ до слов'янознавства; Порівняльна граматики слов'янських мов; Історія української літератури, Стара доба 11-15 ст. (П. Цимбалістий); Староцерковно-слов'янська мова (В. Лев); Історія української літератури 19 ст. (до 1917 р.) (Л. Рудницький); Історія української літератури, 20 сторіччя (після 1917 р.); Поетика і стилістика 3. Генерика і архітектура; Поетична творчість шестидесятиників і дисидентів (І. Качуровський); Українська літературна критика (Д.М. Штогир); Українська драматургія і театр; Творчість неокласиків (В.Т. Жила); Проза від шестидесятиників до сьогодні.

В часі літнього семестру УВУ, що триває від 3-го липня до 31-го серпня, студенти з-за кордону можуть мешкати і харчуватися в українському гуртожитку в Мюнхені і при тому відвідувати відомі культурні пам'ятки і музеї у вільний час — у суботи й неділі — та віджидувати гірські околиці і замки південної Баварії.

Зацікавлені студенти цюгоричною програмою філософського факультету можуть надіслати свої зголошення і замовлення припинення (до 31 травня 1989 на адресу УВУ: Ukrainische Freie Universität, Pienzenauerstr. 15, D-8000 Munchen 80 Tel.: (089) 98 69 28

Г. В.

ЕКОНОМІЧНЕ...

(Закінчення зі стор. 2)

чі заробітки збільшать інфляцію і дискантову стопу. У Франції до 2.8 відс. (1.28 відс.), легко сповільнення через зріст суперництва з Німеччиною і зростаючу відсоткову стопу. У Великобританії до 3.3 відс. (1.21 відс.) сповільнення збільшиться через інфляцію — найбільшу в Європі (8 відс.), зменшений експорт збільшить торговельний дефіцит до 25 мільярдів доларів. В Італії до 3.4 відс. (1.30 відс.) сповільнення продовжиться до наступного року, через інфляцію (5.4 відс.) і відсоткову стопу — найбільшу в Європі (3.5 відс.),

дефіцит торговельний збільшиться (11 відс. валової продукції). У Канаді до 2.9 відс. (1.25 відс.) сповільниться, через інфляцію, дискантову стопу (9 відс.) відсоткову стопу (13.5 відс.). Сильно впаде продажів (22 відс.) і авт (16 відс.). Через зростаючий від 10 років торговельний дефіцит 25 мільярдів доларів (4.5 відс. валової продукції, у США — 2.2 відс.). Уряд зменшить видатки на оборону, на 10 відс. забезпечення для 3-ох мільярдів безробітних, соціальне забезпечення, яке поживає річно 58 мільярдів доларів (40 відс. всіх видатків) та допомогу поодиноким провінціям. Через зростаючу інфляцію і високу відсоткову стопу долар триватиме на вартості, біржа падає; Уряд піднесе податки.

Дві гарні імпреси у Вільмingtonі

Філія УККА у Вільмingtonі, Делавер, прийнявши запрошення до участі в стейтовому Дні Національності, звернулася до нашої мисткині Арети Скамай і місцевого 54-го Відділу США щоб гарно й культурно оформити інформації про нас тут і нашу Україну.

При допомозі Стелли Масер і Дарці Тінк та Мірона Скамай і Миколи Масра, Арета Скамай створила з мап, книжок, журналів та лєтучок і строїв, ілюстрацій і тканин, килимів, різьб і живописних картин, портретів і кераміки, чудову виставу що стрінулася з загальним признанням. Трьома лекціями (ворк шопс) для середньшкілників і їхніх вчителів проводили д-р Пат Костишин і Даня Дицько, давши загальні інформації про Україну, історію та мистецтво й народну творчість, у столиці стейту Довері 22-го квітня.

Той успішний виступ попередив 35-літній ювілей того ж 54-го Відділу США у неділю, 9-го квітня ц.р., в

якому взяли участь головний предсідник „Провінція“ о. шамб. Мартин Канаван та член Консесторії УПЦ о. митрат Павло Гринишин. На бенкеті вшанували на заклик голови Катерини Гусак колишніх голів 54-го Відділу та найстаршу тут союзницю Галю Слюзар, учасницю першого Світового Конгресу України у Станиславові. Були численні привіти від УККА та Централі і Окружної Ради США, що були репрезентовані Мартою Данилюк, Оксаною Фаріон, Марією Олександрівною, Наталією Пазураною і Тамарою Рац. Програмою вміло й дотепно провела Ірина Шерба, що зуміла відмити „не злим часом не так то тихим словом“ численних членків і гостей. Організацією бенкету зайнялася Марія Корженівська, а голова К. Гусак коротким словом закінчила мило свято цього так заслуженого тут 54-го Відділу США. Бажаємо їм багатьох і успішних літ.

ООС

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Кейнісі і виймає на виїзди додому.

ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені
ROCKEFELLER CENTER
630 5th Ave., Room 1803
New York, N.Y. 10020

Адреса у Кейнісі
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(718) 459-0111

ЗАПРОШУЄМО Вас на **ФЕСТИВАЛЬ**
церкви св. **ЮРА .НЮ ЙОРКУ**

П'ЯТНИЦЯ 19 ТРАВНЯ 4 по пол. до 11 веч.
СУБОТА 20 ТРАВНЯ 11 рано до 11 веч.
НЕДІЛЯ 21 ТРАВНЯ 1 по пол. до 11 веч.
схід 7-ма вулиця поміж 2 і 3 авенями

хоро-співи • солісти • нар. танки • гагілки •
виставка і продаж шовкодруків • писання
писанок • вишивання • виконання герданів
• смачні страви • печиво •

ЛАСКАВО ПРОСИМО ПРИБУТИ

МАЄМО НА СКЛАДІ НОВУ КНИЖКУ
(в англійській мові)

THE FOREIGN OFFICE AND THE FAMINE
British Documents on Ukraine and the Great Famine of 1932-1933.

Edited by Marco Carnynuk, Lubomyr Y. Luciuk and Bohdan S. Kordan.
With a Foreword by Michael R. Marrys.

The Limestone Press, Kingston, Ont. — Vestal, N.Y., 1988, pages 493, price \$35.00.

У книжці зібрані вісімдесят п'ять британських документів з першого джерела — дипломатів, журналістів, агрономів і самих жертв. Советські власті заперечували, що голод взагалі існував, відкидали загрози допомоги і вивозили зерно за границю. Британські власті не хотіли подати інформації про голод до публічного відома, щоб не наразити собі Советів і відраджували тим, які хотіли приватно допомогти. В документальних працях про голод є багато описів терпіння жертв, які бачили, що ніхто не буде про їх терпіння знати. Тому моттом книжки є: „Дайте світові знати про нас“.

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язані додати до ціни 6% стейтеного податку.

ПРОВІДНИК ХРИСТІАНСЬКИХ ливанців проголосив відкриття блокади кораблів мусульманів і євреїв, що це відкриття закінчить бомбардування християнської частини Бейрута, в якому вже загинуло 300 осіб.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД відкинув домагання студентів і в столиці Китаю відбулася у четвер, 4-го травня, величезна демонстрація студентів, які дали ставлять свої вимоги демократизації, свободи слова тощо.

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ. ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА. НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є ІВАН ГРОЗНИЙ І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВИДОК С САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕ НАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВИДОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ ДОПОМОЖІ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ... ПОДАЙМО БРАТНЬО РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANUK
DEFENSE FUND
P.O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи”

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ
І ПОДИНОКІ ОСОБИ,

**ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ
НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ
ОГОЛОШЕНЬ**

якщо попередні рахунки
НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться
відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ
ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,

директор ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК
1-ий і 2-ий з циклів п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання "Енциклопедії Українознавства, повністю ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними малюнками, першорядний показник життя і культури українців в Україні і диспори.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці сходу Нью-Джерсі обов'язково додати до цін

6% ставового податку

GOING TO VISIT YOUR RELATIVES OR ON AN INDIVIDUAL ITINERARY?

INTOURS CORPORATION IN TORONTO OFFERS 10 CHARTER FLIGHTS DIRECT FROM TORONTO TO KIEV! THE FLIGHTS WILL BEGIN ON MAY 14th AND CONTINUE TILL SEPTEMBER 17th

You may stay in the USSR for two-four six and eight weeks. The charter flights are with Aeroflot using the IL 62 aircraft

THE PRICE PER SEAT RANGES FROM \$1000.00 to \$1100.00 (Canadian)

You may take with you up to 100 lbs of free luggage!

All seats are sold on the first come basis! Make your reservation with your local travel agent today!

For details and further information call

Intours Corporation
АЭРОФЛОТ
Soviet airlines

1013 Bloor Street, West
Toronto, Ont., Canada M6H 1M1
Telephone (416) 537-2168
Telex 06-218557
Watts Line Canada 800-268-1785
Fax 416-537-1627

Автарський вечір

д-р М. Богачевської-Хом'як
у Клівленді

Окружна управа США в Огайо, яка відзначає цього року 30-ліття своєї праці, запросила з цієї нагоди д-р Марту Богачевську-Хом'як розповісти нам про свою книжку „Feminists despite themselves”, яка вийшла торік старанням Канадського Інституту Українських Студій в Едмонтоні.

Авторський вечір відбувся 11-го березня ц.р. в домі США в Пармі.

Д-р Марта Богачевська-Хом'як — науковець, історик, колишній професор історії. Вона є автором п'ятих наукових праць з історії Східної Європи, багатьох статей в наукових журналах. Тепер працює у федеральній установі у Вашингтоні. Вона є заступницею голови США для зв'язків, членом 72 Відділу США. Голова Окружної Ірени Свистун тепло привітала д-р Марту Богачевську-Хом'як від усіх відділів США в Огайо і численно зібраних гостей.

Д-р Богачевська-Хом'як розповіла про те, як її книжка повстала.

Довголітня голова США Лідія Бурчинська заохочувала її написати працю про жіночий рух в Україні. Авторка зазначила, що жіноча організація Союз Українок створилася в такій невідповідній частині країни, якою була Галичина в тому часі. Остаточною спонукою до написання цієї праці була її подорож по Канаді.

Праця над збиранням матеріалів для книжки і написання її забрала п'ять років. Вишуквала матеріали в архівах Києва, Львова, Харкова, Москви, Перемишля, Австрії, Чехо-Словаччини, Канади і Америки. Часом вона брала з собою свої підручні доні, які допомагали їй в переписуванні матеріалів. Других 5 років минуло, поки книжка вийшла друком. Д-р Богачевська-Хом'як одержала стипендію від США, невелику стипендію від СФУЖО, стипендію Фулбрайта та інші американські стипендії. Це свідчить, що в американських наукових колах є зацікавлення українським жіночим рухом. На п'ять років про стипендії — чотири подяки одержано їй позитивно.

„Feminists despite themselves” — це перша праця про жіночий рух в Україні від 1884 до 1939 року і в цьому велика заслуга д-р Марти Богачевської-Хом'як. Авторка знайшла в архівах дуже багато цінного матеріалу не лише з історії жіночого руху, але з неписаної суспільної історії новітньої України. Вона надіслала ще знайдуться інші молоді українські історичні, які використовують ці матеріали і заповнюють „білі плями” в історії України XIX і XX століть. Українські ділячі з різних причин не записували того, що діялося. Зате царська „охранка” записувала все докладно. Кожний українець чи українофіл, як їх тоді називали, був небезпечний, якщо він робив щось для української справи.

Д-р Богачевська-Хом'як найшла в архівах „охранки” багато матеріалів. Вона розказала нам про працю мало знайомих українців Християнської, жінки багатого фабриканта в Харкові. Це були 1860-ті роки. Християнська була знайома з Т. Шевченком. Вона допомогла йому матеріально видати „Буквар”, який Шевченко здав недовго перед своєю смертю. Вона заклала першу школу для неграмотних селян у фабриці свого чоловіка, де вчила їх українською мовою. Ці

школи поширилися опісля за її старанням по всій Україні і Росії. Як піонер цього роду шкіл вона їздила і по Європі. Коли влада заборонила вчити українською мовою, вона вчила селян грамоти по-російськи, але тому що були дозволені релігійні відправи і академічні зібрання, селяни могли спілкуватися українськими піснями і виголошувати по-українськи вірші. З цих т. зв. „академічних” зібрань пішла назва наших академій. Християнська поставила перший пам'ятник Шевченкові на подвір'ї фабрики свого чоловіка.

Жіночі рухи почалися майже в тому самому часі в Східній і Західній Україні. Д-р Богачевська-Хом'як знайшла потрібний матеріал про жіночий рух в Західній Україні в церковних архівах греко-католицької церкви в Перемишлі. Українське відродження в Галичині почали греко-католицькі священники, їх жінки, сини і дочки. Організуючи жіночий рух, українські жінки не називали і не вважали себе феміністками. Вони боролися за право жінки працювати і бути повноцінним членом громадських організацій. Вони не виступали проти існуючих організацій, ні проти родини, ні проти церкви. Вони працювали разом, чи побіч чоловіків над будовою нації в галузях освіти, економічної самопомогі, охорони здоров'я, культурного письменства і мистецтва. Вони були піонерками в цих ділянках серед жінок Європи, а передовсім жінок поневолених націй.

Жіночий рух в Галичині був дуже сильний. Союз Українок мав в часі між Першою і Другою світовими війнами найбільшу кількість членів з поміж жіночих організацій держав Європи. У Східній Україні жіночий рух зник з приходом більшовиків, а в Галичині скінчився з „возз'єднанням”. Є дуже багато неопрацьованого матеріалу про діяльність жінок у підпіллі, але ця доба чекає свого дослідника.

Пишучи цю працю про жіночий рух, д-р Богачевська-Хом'як поставила перед собою завдання інтегрувати історію українського жіночого руху в суспільну історію України. Війні праці вона хотіла також показати нам, як виглядало українське суспільство при кінці XIX і з початком XX століть. Це дасть нам змогу зрозуміти, чому наше суспільство є таким, як воно є і подумати чи воно мусить таким бути.

Книжка „Feminists despite themselves” викликала зацікавлення в американських колах, в Україні і в державах третього світу. Жінки Європи і Америки жили в правових самостійних державах і вони боролися за рівноправність з чоловіками. Українські жінки, дочки поневоленого народу, боролися разом з чоловіками за національні і людські права. Тому український жіночий рух є більш зрозумілим для жінок третього світу і Східної Європи. В Україні вже чекають на переклад книжки на українську мову.

Голова Окружної подякувала д-р Марту Богачевську-Хом'як за цікаву доповідь. Присутні так зацікавилися книжкою, що розкупили всі примірники, які авторка привезла і замовляли книжки з другого видання, яке незабаром з'явиться, бо перше вже вичерпане.

Марта Сілір

Маємо ще на складі по кілька примірників

„ЛІТОПИС УПА”

Томи 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 14 — по 10.00 дол.

Томи 9, 10, 16 — по 15.00 дол.

Томи 3, 11, 12, 13 — вичерпані

Видавництво „Літопис УПА”, Торонто, з друкарні „Кієв”

тверда оправа

Можна набувати в книгарні „Свобода”

Мешканці сходу Нью-Джерсі обов'язково додати до цін

6% ставового податку

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Шевченківське свято на оселі Вознесення

Щороку мешканці оселі Вознесення у Філадельфії шанують пам'ять великого поета України. Однак хотілося цього року віддати йому особливе призначення з нагоди 175-річчя з дня його народження.

Тому хор сеньйорів оселі Вознесення почав заздалегідь вправляти під проводом Володимира Островського. Деклямації намічено теж своїми силами, бо деклямації маємо між своїми знаменитих. До музичних точок запрошено виконавців з міста. Впровадження також ведучу програми, якою стала недавня мешканка Вознесення Дарія Степаняк.

14-го березня зійшлися наші мешканці в залі театру в новому будинку. Невелика зала була виповнена по береги. Їх привітала ведуча, зодягнена в стилізований народний одяг. Сказавши кілька слів про ці особливі роковини Тараса Шевченка, їй на охоту віддати йому поклін, запровадила як початок програми відпівання „Заповіту”. Відкрилася заслона й хор сеньйорів, підтриманий звуками фортепіано Ірина Райнер почав співати „Як умру...” Публіка встала й вислухала в пошані „Заповіт”.

Слідувало святочне слово. Його промовив мешканець Вознесення Володимир Яців, журналіст і публіцист. Своє слово він назвав „Геній і сучасність”.

Т. Шевченка боляса царська імперія і заперечувала його значення. Так само старастеся притримувати його значення й теперішній комуністичний уряд. Т. Шевченко залишив нам у спадщину свій ідеалізм і правду свого життя. Із цього зродилися національно-політичні ідеали нашої визвольної боротьби. Це ми також зачерпнули з „Кобзаря”, розвиваючи українську політичну думку. У тому значення цієї книжки, якої не мають інші народи.

РОЧЕСТЕР — ШЕВЧЕНКОВІ

В неділю, 19-го березня ц.р., українська громада Рочестера, Н. Й., урочисто відзначила 175-ліття з дня народження Т. Шевченка.

В храмі української православної церкви св. Покрови була відслужена Панахида за спочинку Тараса, в котрій взяла участь молодеча організація Пласт — старші і молодші курені зі своїми виховниками та провідниками. Панахиду служив митр. прот. Ф. Коваленко та співав паравальний хор під керівництвом Галі Грінді-Сохань.

О 4-й годині по полудні в паравальній залі церкви св. Покрови відбулася урочиста академія, присвячена 175-літтю з дня народження Т. Шевченка. Академія відбулася під патронатом Станції дивізійників Рочестера. Заступник голови Станції В. Білан відкрив урочистості святкування та привітав кобзарський квартет при Українській Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в складі Петра Кітастого, Павла Писаренка, Юліана Кітастого та Марка Фаріона.

Невмирущим „Заповітом” квартет розпочав урочистості святкування, після чого послідувала деклямація „Бандуристе, орле сизий”, що її виконав учень школи українознавства ім. Т. Шевченка Богдан Павук.

У першій частині концертної програми заповнили пісні і думи, котрі виконувалися кобзарями і лірниками в часі дитинства, молодечих років і відвідин України Тарасом, а саме: „Запорізький марш” — старовинний кобзарський вальс; „Вже більш літ дівсті, як козак в неволі” — історична пісня, заспівував Марко Фаріон; „Множество аз согріших...” — ліричний псалом XVIII століття, на староруській мові, виконав Юліан Кітастий; „Ой, матінко-черешенько” — голосна народна пісня, записана на Волині. Дуєт виконали Павло Писаренко і Петро Кітастий.

Хор сеньйорів виконав „Думи мої, думи мої”, „Реве та стогне Дніпр широкий” і „Садок вишневий коло хати” до слів Т. Шевченка. З глибоким чуттям вислухали присутні ці загальновідомі твори, в яких виповнів себе наш геніальний поет. Рясні оплески були подякою за цей виступ.

Ведуча подякувала всім за виступ, особливо виразноючому запрошених гостей — вокальне тріо „Ка-

Виконавці програми Шевченківського концерту на оселі Вознесення у Філадельфії.

Хоч від появи „Кобзаря” й інших творів Шевченка минуло майже півтора століття, проте різниця генерацій не грає тут ролі. До Т. Шевченка звертається теперішній трибун Вячеслав Чорновіл, шукає в нього поради поетеса Ліна Костенко і вмирає, опираючись на його слово, поет Василь Стус. Він і його слово для нас завжди живі. Тому віримо, що „встане Україна і розвіє тьму неволі, світ правди засвітить і поможеться на волі невольничі діти”.

Довгими оплесками подякували промовцеві слухачі. Потім ведуча запровадила виступ вокального жіночого тріо „Камей” під проводом Ірини Райнер. В ньому взяли участь Іванна Осідач і Наталя Пуйда. При фортепіані Наталя Байда. Вони відспівали: „Все упованіє моє” (слова Т. Шевченка, музика Зенона Злочовського), „Село”, „Любко дивитись” (слова Кононіського, муз. О. Нижанківського). Всі вислухалися

у ці відомі пісні, вітаючи їх давній зміст. Слідувала деклямація Анни Іванів „Минають дні, минають ночі”. Потім запрошений гість інж. Петро Гурський відграв на бандурі думу й народні пісні. Радо сприйняли присутні звуки бандури з притиснутим голосом співака. Наприкінці виступила Володимира Михайлів з деклямацією поема „Розрита могила” і уривком з „Послання” Т. Шевченка. Як звичайно, її виступ залишив глибоке враження.

Слідував виступ хору сеньйорів із піснями „Думи мої, думи мої”, „Реве та стогне Дніпр широкий” і „Садок вишневий коло хати” до слів Т. Шевченка. З глибоким чуттям вислухали присутні ці загальновідомі твори, в яких виповнів себе наш геніальний поет. Рясні оплески були подякою за цей виступ.

Ведуча подякувала всім за виступ, особливо виразноючому запрошених гостей — вокальне тріо „Ка-

знайомства і початку писання поезій, членства в Кирилло-Методіївському братстві та з особливим підкресленням відзначав Т. Шевченка як українського пророка та дещо ширше зупинився над його плачущо-голосінням по Україні, над його „Розритою могилою”. Закінчуючи словами заклику, щоб ширше й глибоше пізнали самого Т. Шевченка і його твори та старатися проводити їх у життя.

Друга частина святкування була виповнена виключно творами Т. Шевченка. Величній святкуванню закінчилися могутнім співом українського національного слав'я, що його розпочав квартет і підхопили всі присутні на залі. З великою подякою для всіх виконавців, а особливо для членів квартету — знову звернувся Білан, бажаючи всім доброї ночі, а подорожним щасливої дороги до Дітройту і Клівленду.

о. Ф. К. Лютенський

HELP WANTED

ACT IN TV COMMERCIALS

„REAL PEOPLE NEEDED”

MAKE BIG MONEY

NO EXPERIENCE — ALL AGES. CHILDREN, TEENS, YOUNG

ADULTS, FAMILIES, ANIMALS, ETC.

HIGH PAY TV ADVERTISING CALL FOR CASTING INFORMATION

CHARM STUDIOS

(313) 542-8400 EXT. 6426

СОЮЗІВКА

ПОШУКУЄ

РОБІТНИКІВ:

- ГОСПОДАРЯ (Maintenance)
- ГОСПОДИНЮ ДО ЗАРЯДЖЕННЯ КІМНАТ (Head Housekeeping)
- РОБІТНИКІВ ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПРАЦІ (кухаря і кухонних помічників)

Платня після умови. Постійна праця (Benefits).

Телефонувати або писати:

SOYUZIVKA

Ukrainian National Ass'n. Estate

Foordmore Road, Kerhonskon, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

меню” й інж. Петра Гурського. Всі присутні розділилися з радісним почуттям, що зложили поклін споєму великому поетові.

Л. Б.

КАРКА Компані
COMPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550

ПО ГРУПОВИХ ЦІНАХ: нитки ДМЦ різного роду матеріали для вишивання, канви, книжки з українськими зображеннями, і т. п. в Армі.

НА ПРОДАЖ

ПІРА-СУРМА
найбільший український співачка в творчій літературній справі. Має 620 сторінок, на кожній сторінці є нова ілюстрація, яку можна вишукати. Там є пісні всіх українців. 15 пісень про кріпацтво, як співають це за північчю. 10 пісень про козацтво. 13 пісень про чумацтво. 33 пісні про бурлацтво. 31 пісню про рекрутство. 59 пісень про родинне життя. 77 пісень гумористичних. 135 пісень про кохання. 18 пісень дитячих кохання. 9 пісень до творів Шевченка. 19 літературного походження. 15 пісень стріпчених. Всі пісні 436. Всі пісні з нотами, що можете співати або грати на своїм любім інструменті. Ціна книжки була \$20.00. Тепер \$10.00.

Щоб бути веселим, треба співати. Щоб бути здоровим, треба всі бджоляні продукти споживати. Найдешко не відстанете за \$60.00. Я Вам вишлю вже з пересилкою за \$40.00. Хто цього місяця це все замовить, відстане в додатку спок „крему” з бджолиним медом, на ліді і на шипі. Ціна цієї книжки вишлювати. Письма: M. SURMACH 129 W. Saddle River Rd. Saddle River, N.J. 07458

ПІЗНЕ

CHURCH BROCADES & TRIMS
Vestments or by the yard. For samples write or call. Sorry we only speak English.

AMERICAN CHURCH SUPPLY
945 S. Batavia Avenue
Geneva, IL 60134
(312) 232-8384

SERVICE

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment

JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬЮ-ЙОРК і ОКОЛИЦЯХ. ЛУІС НАЙГРО — директор. Родина ДМИТРИК.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Управа Українського Національного Цвинтаря. Пам'ятники та мавзолеї. Помагаємо всі справи пов'язані з похороном і похованнями в США.

4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754